

ממנו ולא מזניט וכן כ"מ להא דמבואר בגיטין דף ל"ז ע"ב גבי פרוזבול אם תיקן לדרא או לעולם ואם רק לדרא או אף אם נימא דשאר כן ולא נתפצל מ"מ יהי כ"מ עכשיו אף דתקנו דגובין מן המטלטלין מ"מ לא כתבינן פרוזבול עלייהו. אף אם לא ס"ל לטעמא דיוכל להטמיו ע"ס בתוס' גבי עלין נקוב ובכ"מ ומ"מ כיון דבשעת התקנה לא היו גובין רק מן הקרקע נשאר כך וע' במש"כ רבינו בהל' ממרים פ"ב מבואר כך דכל תקנה שהיא בגמר משמרת וסייג יכולים לגזור לעולם צ"ל הפסק וטוב אין שום צ"ד יכול לבטלה ושאר תקנות אין גוזרים רק לזמן וסתמא וצ"ד שאחריו אם הם קטנים ע"כ מוכרחים לקיים הגזירה ואם הם גדולים או הרשות בידם לבטל וע' בימות דף ע"ט גבי נתינים משה גזר לההוא דרא וע' מש"כ הכ"י בספ"ה דנדרים דגם בקנינים הוא כן דכל אחד לריך להסכים למה שעשו מורישיו וע' רש"י ז"ל צ"מ דף ל"ז ע"ב ד"ה נמעלו צ"ד דזה הב"ד שבכל דור ודור הם המתקנים אך כ"מ דעושי התקנה רק לזמן גם עכשיו אינו נוהג רק כמו שהיה אז וע' מש"כ בזה בח"א בהל' שקלים גבי מטבע וע' ירוש' ברכות פ"ז ה"א וערלה פ"ב ה"א גבי דמאי דבשעה שגזרו על הדמאי היו רובם מכניסים לבתייהם וא"כ הני לריכים לעשר ודאי כמבואר בירוש' פ"ב דמעש' ה"א וא"כ הני דמכניסין לשוק היו רק מיעוט וא"כ הגזירה דדמאי לא היו רק על מיעוט ולכך נשאר כן רק בגדר מיעוט ולא בגדר ספק וע' צ"ב דף קכ"ח ע"ב גבי הך דתטול אשתי כאחד מן הבנים ע"ס ברש"י וברמב"ן ובירוש' תרומות פ"א דגם גבי היתר כיון שהתירו פעם אחת להדליק בשמן שריפה נשאר כן וכן מבואר בירוש' שביעית פ"ד ה"ב גבי טיוב בזה"ז דאף שאין המלכות אונסת מ"מ מותר ובעירובין דף ק"ד גבי באר הקר דכיון דהתירו אותו פעם אחת מותר לעולם ובירוש' שם גם גבי פסי ביראות כן דאף דבזה"ז ליכא כמבואר בעירובין דף כ"א מ"מ אותם שהתירו מותרין גם עכשיו וע' שבת דף ס' גבי סנדל המסומר דלא אסרו רק בכנפיה דאיסורא ור"ל דבאמת הא נתבטלה הגזירה רק משום דלא עמד צ"ד וביטל וכמבואר בירוש' שם ולכך לא אסר רק כמו שהיה ומה דאמר שם ובימות דף קט"ז ע"ב דלכך ל"י חגיגה בן עקיבא ירדן חלוק משאר הכרות ר"ל משום דלענין טומאה ס"ל לרחב"ע בשבת דף פ"ג ע"ב דכל ספינת הירדן טמאה ולכך שאני וכו' א"ש דברי רבינו בהל' פרה פ"י ה"ב ע"ד ס"ל במקלפת כרחב"ע ומ"מ לגבי נהר וספינה לא חלק משום דאין לא פסקין כרחב"ע בהך דספינה הירדן ג"כ ושם אבאר זה וע' תוס' ע"ז דף ב' ע"א גבי לשאת וליתן עמיהם ודף ל"ה וכו' מה תליא במש"כ לעיל אי סתם תקנה הוי לעולם או רק לשעה וזהו כוונת הספרי פ' פנחס פ"ס קל"ז במ"ש שם לו הוא על תלמוד או על הגבועים ר"ל דהא מבואר בימות דף ע"ט דאף דלא גזר עליהם משה רק לשעה מ"מ אח"כ נגזר עליהם לעולם ומבואר בירוש' פ"ד דקדושין הובא בתוס' צ"ב דף קכ"ב דאף לימות המשיח לא יטהרו וזהו הא דאמרין בקדושין דף כ"ט ע"א ובירוש' פ"א דביק דלו הוא מיד ולדורות ר"ל דלא דהמלוה נוהגת לעולם רק שהוא לשעה וגם לדורות דמילי דנהגי באותה שעה לא נהגי לדורות כע' דאמרין בשבת דף קל"ה יתנה תורה ונתחדשה הלכה. וכן מה דמבואר בירוש' דביק הג"ל ובספרי ר' פרשה נשא גבי מנורה ושילוח טמאים הוא ג"כ דלשעה היתה עיקר המלוה בהדלקת כמש"כ בזה בח"א ובח"ג ושם היה לריך דוקא כהן להדלקת הנרות וע' חו"י יומא דף כ"ד ע"ב וכו' בזה שם ולדורות א"ל זה וכן גבי שלוח טמאין דאף דהתם הוי כמו נטמא בפנים דבעי שהיה וע' בגיטין דף ס' ע"א דנאמר בזמן שנעשו מחילות ואם זה הוי כמו טמא שנכנס או כמו נטמא בפנים ע' פסחים דף פ"ו ע"ב גבי נפרשה מחילה ביניהם ובשבת דף ל"ט

ע"ב וכ"מ בזה ח"כ ל"ד שילוח טמאין דלא לשילוח טמאין לדורות. וכן הוא שיטת רבינו בהל' ביות מקדש פ"א ה"ז דגבי כהן דהיכא דאינו יודע משמרת דכה"ג אם היה בזמן המקדש היה מותר לשחות דאינו ראוי לעבודה מותר לשחות יין גם בזה"ז אף דיוכל להיות דזה הכהן כשיבנה ביהמ"ק יבואר שהוא ראוי לעבודה מ"מ כיון דזה רק מחמת דבר שבמנין ולא עמד צ"ד וביטל א"א לאסור יותר יתשהיה כן זה שזמן הבית וע' ברש"י תענית דף י"ז ע"א ותוס' עירובין דף מ"ג ע"ב דלא חיישינן לשמא יבנה ופסחים דף ל' ע"א ודף ק"ה ע"א גבי הך דרב ששת הוה יתיב בתעניתא אך זה רק בדבר שתיקנו סתם דלאו אי הכ"ד שבזמן ההוא כמו מתקני התקנה כמש"כ לעיל בשם רש"י דצ"מ דף ל"ז ע"ב וע"ש דף ע' ע"א גבי צ"ד אביהם של יתומים אך באמת לא ר"ל שהצ"ד בעלמא הם עושים הדבר רק התאר והמליאות של הב"ד וכע' דמבואר בירוש' כתובות פ"ב גבי הך דאמר רבי תדור אלמנתי בתוך ביתי משום דבית של נשיא הוא משועבד לנשיא לא בגדר מליאות הגוף וירוש' רק בגדר מליאות התאר ולכך לא שייך לאלמנתו של הנשיא וכן ר"ל הך דמרים דף מ"ח ע"א גבי כתבו חלקיהם לנשיא אף דכעת הוא נשיא אחר וכע' הך דיומא דף כ"א גבי בי גזי דאשרן רחמנא אפקרא ותוס' מגילה דף ט' ע"ב גבי פר של יוה"כ ותו"י יומא צ"מ חה ר"ל הך דתוס' גיטין דף ס' ע"ב גבי שיפורא וכן ר"ל הך דסנהדרין דף כ' ע"ב אלירות מלכים למלך ר"ל לא לגוף המלך רק להתאר וע' ע"ז דף מ"ד גבי ראוי להניח על ראש דויד וכן הא דהוריות דף ו' ובמעילה דף ט' ע"ב ובכ"מ דאין מיתה בליבור וקרבנות ליבור ר"ל דהליבור לא הוי רק המין ולא הפרטי והמין עומד לעולם וזהו כוונת רש"י בגיטין דף ל"ז ע"א ד"ה דתפסי ליה בדינא וכתב שם רש"י דהפקר צ"ד כו' לא ר"ל כמש"כ תוס' שם דף ל"ז ע"א דלכך לא משמט משום הפקר צ"ד וע' תוס' מכות דף ג' ע"ב רק דר"ל כך דהצ"ד קונין השטר ואף דבעי כתיבה צ"ד א"ל משום הפקר צ"ד וגבי צ"ד לא שייך לא יגוש משום דלא האנשים הם הב"ד רק התאר והדין וזהו ג"כ הא דצ"ב דף ע"ט דאין קנין חלר בהקדש וזהו לא עלם רק תאר ומה שייך בזה חלר ולכך אינו משמט וכמו גבי אונס ומפתח דהדין אינו נשמט וזהו ג"כ הא דצ"ק דף ל"ז ע"ש בתוס' דיתומים א"ל פרוזבול אך כ"מ בין חוב של אביהם לחוב של עלמא וע' בירש' פ"י דשביעית ומה דמבואר בתוספתא שם שמוט כל בעל כו' ולא הירש שם ר"ל אם מת הלוה דכיון דהם לא לוו לא שייך בזה לא יגוש ובאמת הכ"מ בין אונס ומפתח ובין בע"ח כ' רבינו בפיה"מ פ"י דשביעית שם דהנעם משום דחוב די שלא יהי' חייב ולה מהני השמיטה להפקעת החיוב משא"כ בקנסות דלריך לפרוט והשמיטה אינה משלמת וע' תוס' צ"ק דף מ' ע"ב אם יכול לעשות איז פעולה פלא לשלם ושם דף פ"ט ע"ב אי לריך לעשות קיומין שישלם לו ותוס' ר"ה דף ו' וכ"מ בזה וזהו ג"כ כוונת הגמ' צ"ב דף קמ"ה ע"ב גם שושבינות דלכך אינה נשמטת דלא קרינן כו' ר"ל ג"כ כן דגבי שושבינות לא הוי תשלום דמעיקרא רק תשלום דהאידינא וזהו דר"ל שם דלכך אין בה משום רבית דלאו אדעתא דהכי יהיב ליה וזה תליא בזה דפליגי רבינו והרשב"ם שם (בפ"ו מהל' זכיה ומתנה) אי מה דאמרין שם דמנכה לו דמי אכילה אם ר"ל מה שלא אכל עכשיו כשיטת הרשב"ם או ר"ל מה שאלו או כשיטת רבינו שם וא"כ לא הוי גדר פריעת חוב רק גדר חיוב דהשתא ואין זה משום רבית ואין השביעית משמטת וע' גיטין דף ל' ע"א ע"ש וע' במה דפליגי רבינו והר"א ז"ל בפ"ט מהל' שמיטה ה"ז ח' גבי שבועה דנשמט אם ר"ל דהשבועה עלמה נשמטת או רק דהמון שע"י נחייב בשבועה דהר"א ז"ל הקשה לשיטת רבינו דס"ל דכפרות אינה משמטת א"כ למה נשמטת השבועה. אך רבינו ס"ל דכיון דכפר